

Torre de Santa Margarida

Calldetenes

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Entorn rural de Calldetenes Torre Santa Margarida s/n (08506 Calldetenes)
Emplaçament	Crta. BV-5202 cap a Sant Julià, al km. 1, cal agafar el camí a l'esquerra

Coordenades:

Latitud:	41.93043
Longitud:	2.31119
UTM Est (X):	442892
UTM Nord (Y):	4642281

Classificació

Número de fitxa	08037 - 47
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Modernisme Historicista
Segle	XIX
Any	1890
Autoria de l'element:	Enric Sagnier Viladegua
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Normes subsidiàries Aj.Calldetenes. Núm.4.2
Número inventari	Sí; IPA núm.11. ACCN:22499
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 0003DG4400A003
Fitxes associades:	
<u>Santa Maria del Camí</u>	

Descripció

Casa senyorial destinada a l'estiueig aixecada en els terrenys adquirits per la família Pascual. Estructuralment, es tracta d'una construcció formada per un cos quadrangular central, de planta baixa, primer i segon pis, al qual s'han adossat una torre quadrangular amb una bestorre al sector de ponent, una torre circular amb una galeria al sector de llevant, i un altre cos quadrangular de planta baixa al sector de migdia. La coberta d'aquests cossos es fa de forma independent. La construcció és feta en mur de paredat irregular, rejuntat amb ciment, creant un efecte visual que fa del mur un element constructiu, però també decoratiu. Les cantonades es troben reforçades per carreus quadrangulars més ben tallats. Com a element decoratiu conjunt, tot l'edifici es troba recorregut per un fris sota teulada, elaborat amb maó envernissat decorat amb obertures fetes al mateix fris de maó, creant un buit quadrangular. El maó també s'utilitza com element decoratiu, reforçant totes les obertures constructives. D'aquesta manera, totes les finestres compten amb un guardapols superior format per un arc rebaixat que es remata a la part superior amb ressortits de maó, simulant una forma de corona dentada. La part inferior dels finestrals també compta amb una decoració formada per un amplit adossat exteriorment format per formes geomètriques creades amb maó. Aquesta decoració afegida es repeteix a cadascuna de les portes que donen accés a l'interior de l'edifici. En tots els casos es tracta de grans finestrals rectangulars, que de forma molt simètrica i ordenada recorren les façanes. La part superior de la torre circular afegida a llevant de l'edifici es troba decorada amb un seguit de merlets, sota els quals s'afegeix un fris format per un seguit d'arcuacions cegues en voladís. Sota aquest fris, es situa una pis obert amb un seguit d'arcs afegits, rematats amb un arc de mig punt. Com element destacable, cal fer esment de l'existència d'una galeria que envolta tota la torre circular de ponent, i que es prolonga al llarg de la façana nord, que es converteixen en un cos quadrangular afegit a nivell de la planta baixa de la torre, i del pis semisoterrat del cos central de l'edifici. Es tracta d'una galeria oberta amb arcs d'ogiva peraltats, reforçats amb maó, i que es protegeix amb una barana de ciment, feta amb balustres decorades amb elements geomètrics i florals, que creen espais ovalats al mig. La part superior exempta d'aquesta galeria es corona amb merlets, que es rematen a la part superior amb una llosa plana. La prolongació de la galeria al llarg de la façana nord de la casa es remata a l'alçada del primer pis amb una terrassa a la qual s'accedeix des d'un dels balcons del primer pis. Un altre dels elements destacables és la presència d'una petita fornícula a la cara de migdia de la bestorre de ponent, on es situa una imatge de Santa Margarita, que dona nom a la torre residencial. L'interior de l'edifici conserva bàsicament la seva estructura original, decorada amb sales, xemeneies i sostres de caràcter historicista i modernista. A més de la casa, la finca compta amb una masoveria propera aixecada uns metres al SO de la torre. Es tracta de la casa destinada a residència dels masovers que tenien cura de l'edifici. Com a edifici, fou aixecat en el mateix moment de la casa, i gaudeix de les mateixes característiques constructives que ell. Es tracta d'un edifici de planta rectangular, cobert a dues aigües, de planta baixa, i pis sota teulada. La seva orientació es fa a llevant i l'accés es realitza mitjançant una porta allindada ubicada al cantó SE de la façana. Totes les obertures compten amb les mateixes característiques decoratives de la casa principal, però fetes en una mida més petita i menys monumentalista. La part del darrera està destinada a coberts per animals i vehicles.

Observacions:

Tot l'entorn de la torre i la casa dels masovers es troba envoltat d'un espai convertit en bosc enjardinat, conegut com el bosc de Santa Margarida. Es tracta d'un bosc replantat a base de roures, alzines i sobretot cedres de l'Himàlaia, que fou plantat a la dècada del 1910, quan finalitzà la construcció de la casa. En un dels trams del bosc es troben les ruïnes del que fou l'església de Santa Maria del Camí. Enric Sagnier Viladeguia (1858-1931). Va compaginar l'estil divuitesc amb formes més utilitàries i

decoracions modernistes. Obres seves són també el convent de l'església de Pompeya, el temple del Sagrat Cor del Tibidabo, i el Palau d'Estalvis de Via Laietana.

Història

Fou aixecada a finals del segle XIX, quan Sant Julià de Vilatorrada es convertí en centre d'estiueig. Malgrat trobar-se més a prop del poble de Sant Julià de Vilatorrada, pertany al municipi de Calldetenes. A finals del segle XIX la família Pascual Pons residia a Barcelona, i va adquirir els terrenys amb l'objectiu de fer-se una torre d'estiueig. La família tenia amistat amb l'arquitecte Enric Sagnier, i d'aquí que aquest es convertís en l'autor de la casa. El 1890 es va construir el cos principal i la torre de secció rectangular. El 1895 s'hi va afegir la torre circular i la terrassa. Malgrat que es tractava d'una torre d'estiueig, la família va mantenir llaços estrets amb la població de la zona. Una de les capelles de l'església de Sant Julià de Vilatorrada va ser donació seva. També una de les campanes de l'església de la Mercè de Calldetenes, que duu el nom de "Maria Isidra", fou donació seva. De forma paral·lela, la família va adquirir uns terrenys al terme de Santa Eugènia de Berga i va aixecar una casa idèntica a Santa Margarida, anomenada Sala d'Heures, que va ser donada a una de les filles de la família. Sens dubte, un dels moments durant els quals la família estigué més vinculada a Calldetenes fou durant els anys de la Guerra Civil (1936-1939). La família va fugir de Barcelona per refugiar-se a la casa durant els primers anys. Durant la guerra, la casa fou confiscada pel govern republicà, i hagueren de tornar a buscar refugi. El comandament militar republicà es va instal·lar a Sala d'Heures, i la tropa va ocupar la torre de Santa Margarida. Després de la guerra, la família va tornar a recuperar la casa. Les darreres èpoques s'han fet obres de consolidació i s'ha procurat la conservació de l'edifici.

Bibliografia

AA.DD (1985) Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Direcció General de Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes AA.DD (1996) Normes subsidiàries de Planejament. Normes urbanístiques. Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes. GINEBRA I MOLINS, R. (1996) Economia i societat a la Catalunya interior als inicis de la Baixa Edat Mitjana. Vic. 1230-1233. Tesi doctoral inèdita. VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

